

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل				
پیاده‌سازی	تصحیح و ویرایش اولیه	ذکر مأخذ	ویرایش دوم	تکمیل مأخذ و ویرایش نهایی

عید غدیر، عیدالله‌الاکبر

تعبیر مختلفی در روایات در مورد عید غدیر خم شده است؛ یکی از این تعبیر عیدالله‌الاکبر است.^۱ می‌دانید که واژه‌ی عید از ریشه‌ی عود آمده است؛ عید یعنی بازگشتن؛ اما عیدالله یعنی چه؟ یک وقت می‌گوییم عید مؤمنان، عید مسلمان‌ها، عید بشر، یعنی اینها به آن اصل خودشان برگردند؛ مسلمانان برگردند به اصل خودشان؛ مؤمنین برگردند به اصل خودشان؛ بشر برگردد به اصل خودش؛ به خدا رو بیاورند. اما عید خدا یعنی چه؟! عید مؤمنین، عید مسلمین، اینها مفهوم است؛ اما عید خدا یعنی چه؟ عیدالله یعنی چه؟! امیدوارم خدا کمک کند در آنچه که خدمتان عرض می‌کنم، مراعات همه‌ی جنبه‌ها بشود.

الله اسمی است جامع همه‌ی اسماء؛ همه‌ی اسماءالله، متفرع از اسم الله هستند. یعنی رحمان، رحیم، ودود، کریم، سبحان، حنان، دیتان، مستعان، جواد و هر اسمی از اسماءالله را که بگویید، اینها شاخه‌هایی هستند از اسم اعظم حق متعال که اسم الله است. همه‌ی اسماء به اصلشان برمی‌گردند. **كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَىٰ أَصْلِهِ**.^۲ تک تک اسماء به اسم الله برمی‌گردند؛ یعنی الله ریشه‌ی آنهاست.

۱. حرّعاملی، وسائل الشّیعه، ج ۸، ص ۸۹؛ ابن‌طاووس، المراقبات، ج ۱، ص ۴۷۶ و فیض کاشانی، وافی، ج ۹، ص ۱۴۰۲.

۲. فیض کاشانی، وافی، ج ۱، ص ۴۹۷.

خب تا اینجا قابل هضم است؛ اما اینکه خود الله قرار است عود کند، الله قرار است به چه چیز عود کند؟! عیدالله الاکبر! الله باید به اصل خودش عود کند؛ الله اسم حقّ متعال است؛ اسم اعظم حقّ متعال است. این اسم، یعنی مقام اسماء زابیده‌ی فیض اقدس است. ذات حقّ متعال، وقتی به تعین اوّلش که مقام خلافت و مقام ولایت است، متعین شد، آن تعین حقّ متعال تجلی کرد. اسم تجلی اوّل آن، فیض اقدس است. در اثر آن تجلی، اسماء و صفات به وجود آمدند. ذات، مقام غیب مطلق است. تعین اوّل، مقام احدیت است. آنچه در پرتوی فیض اقدس حاصل می‌شود که به آن حضرت علمی، یا حضرت إله می‌گویند، مقام اسماء و صفات حقّ متعال است و در پرتو آن اعیان ثابت است که صورت علمی موجوداتی است که خدا در عالم خلق کرد. طرح آنها را در علم خدا اصطلاحاً اعیان ثابت می‌گویند. مثل مهندسی که می‌خواهد ساختمانی بسازد؛ اوّل [نقشه‌اش] را طراحی می‌کند؛ بعد آن را در بیرون پیاده می‌کند. یک نقاش می‌خواهد صورتی بکشد؛ اوّل آن صورت را در ذهن خودش ترسیم می‌کند؛ بعد آن را روی بوم نقاشی می‌کشد. صورت علمی موجودات جهان خلقت، چه جبروت، چه ملکوت، چه ناسوت، در علم حق در شعاع اسماء حقّ متعال به وجود آمدند که به آنها اعیان ثابت می‌گویند؛ در برابر اعیان خارجیّه که همین موجوداتی هستند که در عوالم پدید آمدند؛ چه جبروت، چه ملکوت، چه ناسوت.

پس الله، که اسم اعظم حق است از مقام ولایت نشأت گرفته؛ از تعین اوّل حقّ متعال نشأت گرفته است. عیدالله یعنی وقتی که الله به آن حقیقت ولایت برمی‌گردد؛ یعنی این اسم جامعی که مستجمع جمیع کمالات است، برمی‌گردد به آن حقیقتی که اسماء از آن نشأت پیدا کرده؛ آن مقام ولایت است؛ آن مقامی است که اصطلاحاً به آن مقام محمدیّه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، یا مقام ولایت علویّه عَالَمِيَّة می‌گویند. پس اوّل وقتی می‌گوییم عیدالله الاکبر، یک مقدار در آن عمیق شویم که یعنی چه!

عید غدیر خم، عیدی است که اسم اعظم حق متعال به حقیقت خودش، به منشأ و مبدأ خودش برمی‌گردد. حالا مبدأ آن چیست؟ مقام احدیت! مقامی که لاحد است؛ مقامی که راه بردن به آن در دسترس هیچ کس نیست؛ مگر کسی که متحقق به آن مقام شده باشد. لذا پیغمبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: یا علی! نشناخت خدا را غیر از من و تو! نشناخت من را غیر از خدا و تو! و نشناخت تو را غیر از خدا و من! ^۳ آنجا کسی راه ندارد؛ مگر اینکه به آن ولایت مطلقه‌ی کلیه‌ی الهیه، متحقق شده باشد؛ او می‌داند آنجا چه خبر است! دیگران هیچ کس نمی‌داند. انبیاء هم به آنجا راه ندارند! انبیاء هم راه ندارند! مگر وجود مقدس پیغمبر خاتم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، و پیامبران اولوالعزم هم در حدی که به آنجا راه پیدا کرده باشند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

۳. قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : يَا عَلِيُّ! مَا عَرَفَ اللَّهُ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ غَيْرِي وَغَيْرُكَ وَ مَا عَرَفَكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ غَيْرُ اللَّهِ وَ غَيْرِي.

(مجلسی، بحار الانوار، ج ۳۹، ص ۸۴؛ مجلسی، محمدتقی، روضة المتقين، ج ۵، ص ۴۹۲)